

COALITIE-AKKOORD 2018 – 2022

Samen, Duurzaam, Verbinden.

Samen aan de slag voor een gezonder Nederweert.

Definitief concept

---

1. Voorwoord.
2. Wat zijn onze uitgangspunten?
3. Het programma in thema's.
4. Financiële paragraaf.

Deze tweede versie van het coalitie-akkoord wordt gedeeld met de leden. Op maandag 11 juni a.s. wordt dit besproken vanaf 20.45 tijdens een openbare bijeenkomst in het gemeentehuis.

1. Voorwoord.

Met trots presenteren wij het coalitieakkoord voor de periode 2018-2022. Dit akkoord kwam tot stand in constructief overleg en met input vanuit de samenleving.

We zijn erin geslaagd om het proces van coalitievorming zoveel mogelijk in de openbaarheid te laten plaatsvinden. In verschillende kernen hebben we vijf openbare bijeenkomsten georganiseerd. Onze inwoners waren in de gelegenheid om kennis te nemen van én een bijdrage te leveren aan de gesprekken van de coalitie-onderhandelaars. Vervolgens kon iedereen meteen horen op welke manier de bijdrages een plek kregen in het akkoord of in de uitwerking daarvan. Deze aanpak sluit aan bij de manier waarop JAN, Nederweert Anders en D66 Nederweert de komende jaren willen werken. We bedanken iedereen op deze manier aan het akkoord heeft bijgedragen.

Er is gekozen voor het opstellen van een akkoord op hoofdlijnen. Reden daarvoor is dat we niet al aan de voorkant willen vastleggen hoe en op welke manier we invulling gaan geven aan de, voor deze coalitie belangrijke thema's. We willen namelijk ruimte geven voor de inbreng van de samenleving. De maatschappij verandert zo snel dat het vast leggen van een programma voor vier jaar niet past in deze tijd.

Daarnaast vinden de drie partijen dat er al veel dingen goed gaan in Nederweert. Met dat als basis geven we in dit akkoord aan op welke terreinen wij de komende periode het verschil willen maken.

Onze overtuiging is dat we de gemeente Nederweert niet verder brengen door in het gemeentehuis te blijven. We zoeken onze inwoners, maatschappelijke organisaties en partners actief op om samen kennis uit te wisselen en plannen te maken. Wij nodigen u van harte uit om met ons mee te doen.

JAN

Nederweert Anders

D66 Nederweert

Henk Cuijpers

Ria Stienen

Martin van Montfort

Leeswijzer

De opbouw van dit programma sluit aan bij de programmabegroting 2019 van de gemeente Nederweert. Het is een programma op hoofdlijnen waarbij we per thema een aantal concrete afspraken benoemen. De inbreng van de inwoners en van de overige fracties hebben we waar mogelijk verwerkt in het akkoord.

2. 2. Wat zijn onze uitgangspunten?

De coalitie van JAN, Nederweert Anders en D66 Nederweert formuleert een aantal uitgangspunten voor de manier waarop de partijen deze periode de gemeente Nederweert gaan besturen en waarmee we in de gemeenteraad en in het college het verschil maken. Er zijn afspraken gemaakt over de manier waarop we gaan (samen)werken en hoe we omgaan met de gemeentefinanciën. Ook formuleren we een aantal kernwaarden dat de partijen de komende periode als richtlijn hanteren bij de ontwikkeling van plannen en het maken van keuzes.

Samenwerking

De coalitie bestaat uit drie partijen die elkaar vinden in een gezamenlijke ambitie. Ondanks het feit dat we soms op een verschillende manier naar de wereld kijken. Dat zal ook de komende vier jaren zo zijn. We respecteren de diversiteit en gunnen het elkaar om vanuit de eigen identiteit onze bijdrage te leveren. Dit omdat we ervan overtuigd zijn dat dit op een positieve manier bijdraagt aan de kwaliteit van het realiseren van onze gezamenlijke ambities.

Voor de drie partijen staat een open en transparante samenwerking met inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven voorop. We benutten de kracht van de inwoners en ondernemers volop. We geloven in het vermogen om zaken zelf te organiseren. Participatie staat hoog in het vaandel. Bij het maken van plannen spreken we met alle betrokkenen en nemen we besluiten op basis van een integrale afweging van alle belangen. Dat is een uitdagend proces dat we van harte omarmen. We realiseren ons dat we niet altijd iedereen tevreden kunnen stellen, maar zetten ons in voor een zo breed mogelijk draagvlak. We geven vanaf de start openheid over onze werkwijze, over de processen die we in gang zetten, de afwegingen die we maken en de uiteindelijke besluitvorming. We leggen keuzes en besluiten uit en verantwoorden ons daarvoor aan onze inwoners. Dat is hoe we willen zijn: een open, transparant en toegankelijk bestuur.

Het voorgaande geldt ook voor de samenwerking college-raad en coalitie-oppositie. We willen de 'coalitie-oppositie-cultuur' doorbreken. Andere (politieke) partijen nodigen we uit om samen met ons beleid en plannen voor uitvoering te ontwikkelen. Inhoudelijke discussies gaan we niet uit de weg. Ook met de partijen die geen deel uitmaken van de coalitie blijven we de dialoog voeren. We besturen op basis van uitgangspunten en inhoudelijke argumenten.

We hechten veel belang aan een goed bestuurlijk-ambtelijk samenspel met de gemeentelijke organisatie. We gaan in dialoog over de betekenis van een andere manier van besturen voor de rolopvatting en -invulling van medewerkers. We benutten de aanwezige deskundigheid en expertise optimaal en werken met medewerkers aan een gemeentelijke organisatie die proactief naar buiten treedt. Het gaat al goed, maar het kan nog beter.

Onze ambities realiseren we in verbinding met andere overheden en waar nodig in samenwerkingsverbanden. Als onderwerpen vragen om een krachtenbundeling pakken we dit op. We sluiten actief aan bij partners die gelijke doelen en belangen hebben, onze plannen ondersteunen en daaraan, op welke wijze dan ook een bijdrage willen leveren. Bij samenwerking, al dan niet in regionaal verband vinden wij het belangrijk dat er heldere afspraken zijn over gemeenschappelijke doelen, de kosten en baten en de rollen en verantwoordelijkheden. Voorop staan daarbij transparantie, democratische controle en een zo eenvoudig mogelijke organisatie van de samenwerking.

Kernwaarden

Plannen, keuzes maken en het nemen van besluiten toetsen wij aan de vijf kernwaarden die wij belangrijk vinden voor onze inwoners:

1. Gezondheid: het recht op een gezond leven. Dit betekent dat onze besluiten een bijdrage leveren aan een goede fysieke en mentale gezondheid.
2. Duurzaamheid: besluiten die we nemen moeten bijdragen aan een duurzame gemeente. Dit betekent dat we bij besluiten rekening houden met de toekomst van mens, milieu en de economische situatie.
3. Veiligheid: een besluit moet bijdragen aan een veilige woon-, werk- en leefomgeving in de gemeente Nederweert.
4. Gelijke kansen voor alle inwoners.
5. Investing in de toekomst: bij investeringen die we als gemeente doen, toetsen wij of dit een investering is in het belang voor de toekomst van onze jeugd.

In dit akkoord benoemen we de onderwerpen waar wij, op basis van de vijf kernwaarden nieuwe accenten willen zetten in visie en/of wijze van aanpak. We hebben afgesproken om elk jaar een jaaragenda op te stellen. Dit betekent dat we jaarlijks onze afspraken monitoren en aanpassen als dat nodig is. Deze jaaragenda koppelen we aan de financiële cyclus waarmee we verantwoording afleggen aan de gemeenteraad en daarmee ook aan de inwoners van Nederweert.

De partijen willen daadkrachtig besturen. Projecten moeten voortvarend tot uitvoering worden gebracht.

We realiseren ons dat inspraak van en samenwerking met inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven tijd kost. We vinden dat een uitdaging maar gaan die graag aan omdat we van mening zijn dat we daarmee betere besluitvorming krijgen.

Zodra een besluit genomen is zorgen we voor een voortvarende realisatie.

Gemeentefinanciën

We zijn ons ervan bewust dat dit een akkoord is met een hoog ambitieniveau. Dat kan gevolgen hebben voor de omvang van de bestuurlijke en ambtelijke capaciteit.

Bij investeringen weegt niet alleen het financieel rendement mee, maar ook het maatschappelijk rendement. Dat betekent dat bij een investering ook de gevolgen voor de gezondheid, veiligheid en leefbaarheid van onze burgers een rol speelt.

Voorop staat dat Nederweert een financieel gezonde gemeente is, zonder schulden: en dat zullen we ook zo houden!

3. Het programma in hoofdthema's

3.1 Bestuur, participatie en dienstverlening.

Wat is onze ambitie

Bij het besturen van de gemeente staan de inwoners, ondernemers en vrijwilligers centraal. We communiceren helder en transparant. We stemmen de dienstverlening af op de behoefte van de inwoners en maken hierbij gebruik van diverse communicatiemiddelen.

Hoe gaan we werken?

- We steunen en faciliteren burgerinitiatieven zoals 'Bengele beweegt', 'Stichting Activiteiten Leveroy' en 'Ospel verenigt'.
- We stimuleren het gebruik van het budget voor burgerinitiatieven.
- We gaan in gesprek met alle kernen. Iedere kern is voor ons gelijkwaardig maar niet gelijk.
- We gaan in gesprek met de jongerenraad over hun rol en bijdrage. Dit geldt vanzelfsprekend ook voor andere belangenorganisaties.
- We betrekken burgers vanaf het begin bij het opstellen van beleid en uitvoering daarvan. We maken gebruik van de kennis en kunde van onze inwoners.
- We laten mensen in hun waarde. Dit betekent dat we ondersteuning bieden waar nodig. We laten de verantwoordelijkheid bij de mensen zelf als dat mogelijk is.
- We informeren op maat van de doelgroep. Dat betekent dat we helder en begrijpelijk communiceren voor iedereen.
- Input van belangengroeperingen, de verenigingen en andere stakeholders halen we op voordat we een besluit nemen zodat daadwerkelijke input meegenomen kan worden in de besluitvorming.

Wat spreken we af?

- We maken een strategisch communicatiebeleid dat ingaat op de vraag: wat communiceren we, op welke manier met wie én hoe halen we initiatieven op bij inwoners en gaan we daarover met hen in gesprek. Hierbij komt in elk geval het gebruik van het Gemeente Contact aan de orde.
- We denken bij onze dienstverlening in kansen, mogelijkheden en oplossingen (ja, mits/ nee. tenzij).
- Wij passen de dienstverlening aan met eigentijdse oplossingen en binnen redelijke grenzen zoals een langere avondopenstelling van de balie als het gemeentehuis open is vanwege een raadsvergadering.
- We zenden raadsvergaderingen live uit.
- We zorgen dat we de initiatieven en behoeften van jongeren en ouderen goed ondersteunen. Dit kan lopen via een jongerenwerker of onze actieve verenigingen, maar ook door bij allerlei zaken rekening te houden met onze jongeren en ouderen (woningbouw, onderwijs, sport, zorg en welzijn).

3.2 Veiligheid en handhaving.

Ambitie

Wij bieden onze inwoners en gasten een veilige woon-, werk- en leefomgeving. We zien meer toe op het naleven van regels als veiligheid en gezondheid in gedrang komt en zorgen voor consequente handhaving. Wet- en regelgeving en afspraken komen we na. We vinden het belangrijk dat hierop goed wordt gehandhaafd. Veiligheid is een van de kernwaarden waar wij onze besluiten aan toetsen.

Wat spreken we af?

- In samenwerking met de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD), en het Regionale Informatie en Expertisecentrum (RIEC) en andere partners pakken we illegale activiteiten aan zoals ondermijning.
- We zorgen voor veilige verkeersroutes en werken dit uit in een mobiliteitsplan (zie onder 3.3).
- We stellen geen regels op die we niet kunnen handhaven.
- We pakken zwerfvuil aan door inwoners meer mogelijkheden te bieden hun afval weg te brengen. Meer controle op illegale vuilstortingen.
- We controleren en handhaven afspraken met inwoners en ondernemers over het herstel van bomen en groen. Bijvoorbeeld na het bouwen van een woning of de aanleg van een weg.
- Onbenutte vergunningen beoordelen we opnieuw. We gaan in overleg met de aanvrager om de mogelijkheid van intrekking van de vergunning te bespreken.
- We versterken buurtpreventie en betrekken burgers bij veiligheidsprojecten.
- We geven, als gemeente, zelf het goede voorbeeld.

3.3 Infrastructuur en verkeer.

Ambitie

We creëren een veilige en duurzame infrastructuur voor alle inwoners en gasten van Nederweert met het accent op de kwetsbare verkeersdeelnemers (fietsers, voetgangers en mindervaliden). We stimuleren hiermee het fietsverkeer wat bijdraagt aan de gezondheid van onze inwoners. Hiervoor stellen wij een mobiliteitsplan op. Nederweert houden we optimaal bereikbaar voor onze inwoners en bedrijven.

Wat spreken we af?

- We stellen een mobiliteitsplan op waarin we onze ambitie uitwerken. De (verkeers)veiligheid van onze inwoners staat hierbij voorop. De prioriteiten stellen we met onze inwoners op. We denken hierbij aan concrete maatregelen zoals:
  - Veilige fietsverbindingen voor school, woon-werk en recreatie.
  - Aandacht voor minder valide verkeersdeelnemers: parkeerplaatsen, veilige oversteekplaatsen, vrije doorgang op trottoirs etc.
  - Realiseren van fietsstroken, 60 km zones in het buitengebied en meer woonerven.
  - Veilige wegen in het buitengebied in verband met steeds groter en breder wordend landbouwverkeer.
  - Het positief beïnvloeden van gedrag van verkeersdeelnemers.
  - We voeren voorgenomen plannen ten aanzien van verkeersknelpunten uit.
  - Groen als verkeer geleidende werking.
  - Samen met regiogemeenten en andere partners werken we aan de lobby naar het Rijk voor de verbreding van de A2 naar Eindhoven.
- Wat betreft het Provinciaal project N266/N275 wachten wij de provinciale afwegingsnotitie van beide alternatieven af. Het advies voor de alternatiefkeuze aan Provinciale Staten wordt een vrije (eigen) afweging, waarbij de partijen respect hebben voor elkaars mening. Bij de advisering over het alternatief houden we rekening met het draagvlak voor het alternatief en de financiële positie van de gemeente.
- Bij de uitvoering van het voorkeursalternatief van de N266 zetten we in op een versnelde uitvoering van een veilige fietsroute naar Weert. De invulling van deze route is afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek.
- Wij zijn er van bewust dat de gebiedsontwikkeling in de kanaalzone is verbonden aan het onderzoek van het voorkeursalternatief N266. Dat betekent dat een keuze voor de invulling van de kanaalzone een vrije kwestie is, verbonden aan de besluitvorming over het advies over de Randweg c.q. voorkeursalternatief N266.

3.4 Economische ontwikkeling

Ambitie

- Bedrijvigheid en toerisme

We zetten in op een verdere economische versterking van de gemeente Nederweert. We grijpen de kansen die zich voordoen en kijken ook naar de economie van de toekomst. Hierbij passen duurzame bedrijven 'op de maat van Nederweert'. We zien toerisme als mogelijkheid voor economische ontwikkeling in Nederweert.

- Ontwikkelingen in het centrum van Nederweert.

We gaan uit van de bestaande detailhandelsstructuurvisie met daarbij aandacht voor de Brugstraat en het Lambertushof. Het tegengaan van verloedering en leegstand heeft hierbij prioriteit.

- Buitengebied in balans brengen.

De komende jaren komen enkele grote structurele veranderingsopgaven bij elkaar in het landelijk gebied. Dit vraagt om een integrale benadering, waarbij opgaven voor gezondheid, kwaliteit van de leefomgeving, economische ontwikkeling, duurzaam ondernemen, landbouw, wonen, natuur, milieu en water nog meer hand in hand gaan en in samenhang met elkaar moeten worden opgepakt.

We merken dat het huidige buitengebied niet volledig in balans is. Economische motieven kregen de prioriteit. Hierin gaan we het beleid aanpassen en bijstellen. Met het uiteindelijke doel om het buitengebied in balans te brengen. Voor onze inwoners en haar gezondheid maar ook vanwege het lange termijn belang van een gezonde en duurzame ondernemerstak.

We gebruiken de omgevingswet om de veranderingsopgave van het buitengebied verder vorm te geven.

Wat spreken we af?

- Bedrijventerreinen en toerisme.
  - We wachten de uitkomsten over het onderzoek naar behoefte aan nieuwe bedrijventerreinen af. Op basis hiervan nemen we een standpunt in over uitbreiding van bedrijventerreinen. Hierbij betrekken we de samenwerking met buurgemeenten. We starten waar nodig met revitalisering van bestaande bedrijventerreinen. Nieuwe ontwikkelingsmogelijkheden voor met name Nederweeter bedrijven sluiten we niet uit.
  - We onderzoeken de mogelijkheid om de impact van de zware industrie aan Aan Veertien te verminderen en het bedrijventerrein te herstructureren. Samen met buurgemeenten kijken we waar nieuwe bedrijven zich het beste kunnen vestigen.
  - We blijven investeren in laagdrempelige dienstverlening voor onze ondernemers. Waar mogelijk breiden we deze uit.
  - We stimuleren toeristische bedrijvigheid en leggen een verbinding met de te verwachten leegstand in de agrarische sector.
  - We stimuleren de snelle realisatie van een hotel in Nederweert (zie ook 3.5).
- Ontwikkelingen in het centrum van Nederweert.
  - Met betrekking tot de locatie Wijes respecteren wij de afspraken die er gemaakt zijn en vragen het college te onderzoeken of er ruimte is voor heroverweging. In de periode tot het vaststellen van het bestemmingsplan bekijken we of: een heroverweging van het plan opweegt tegen eventuele schadeclaims en of het voldoet aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Bij een reële kans op schadeclaims is dit doorslaggevend in de besluitvorming.

Op het moment dat juridische gevolgen van een heroverweging bekend zijn, spreken we met alle betrokken partijen over de gevolgen van het centrumplan. Als er ruimte is voor heroverweging, is de besluitvorming een vrije kwestie.
  - Samen met maatschappelijke partners, vastgoedeigenaren en ondernemers in het centrum stellen we een integrale visie op voor de aanpak van leegstaande panden en maatschappelijk vastgoed. Uitgangspunt is dat het karakter van Nederweert behouden blijft en dat er een duurzame invulling wordt gevonden.

- Buitengebied.
  - Samen met de agrarische sector en andere betrokken partijen stellen we een omgevingsprogramma op voor luchtkwaliteit waarin de maatregelen staan die we nemen om in 2022 aan de Europese norm voor fijn stof te voldoen. Ons streven is om in 2022 geen knelpuntbedrijven meer te hebben.
  - We treffen corrigerende maatregelen om fijn stof terug te dringen zoals het realiseren van meer groen. Dit draagt op meerdere manieren bij aan de gezondheid van onze inwoners.
  - We stellen een toetsingskader gezondheid op voor agrarische bedrijven. Hierbij maken we gebruik van de deskundigheid van andere organisaties zoals de GGD en LLTB.
  - We maken gebruik van landelijke regelingen of fondsen voor agrariërs die voornemens zijn hun bedrijf te beëindigen.
  - We stellen een intrekingsbeleid op en voeren dit uit.
  - We stellen een omgevingsvisie en omgevingsplan op voor het buitengebied met alle betrokkenen. De omgevingswet helpt om nieuwe innovaties mogelijk te maken. Daarbij staat de gezondheid voor mens én dier voorop. Bij het opstellen van de omgevingsvisie zullen we keuzes maken waar we economisch willen ontwikkelen en welke ontwikkeling het meest is gewenst.
  - We stimuleren nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven, zoals toeristische activiteiten en de ontwikkeling en verkoop van streekproducten.

3.5 Onderwijs, sport, cultuur en recreatie

Ambitie

- **Onderwijs**

We willen dat iedereen gelijke kansen krijgt voor zijn of haar toekomst, ongeacht afkomst. Onderwijs is de belangrijkste aanjager van kansengelijkheid en persoonlijke ontwikkeling. Dat maakt onderwijs dé duurzame investering voor de toekomst.

Wij willen, naast de goede uitvoering van onze wettelijke onderwijstaken en –bevoegdheden, het verschil maken voor kinderen door onze invloed te gebruiken.

- **Sport en bewegen**

Wij vinden dat iedereen moet kunnen sporten en bewegen omdat dit bijdraagt aan de gezondheid en het welzijn van onze inwoners. Wij zetten ons in om dat mogelijk te maken zowel in accommodaties als in de openbare ruimte. We benaderen sport multidisciplinair. Dat betekent dat we kijken naar integratie met andere verwante thema's zoals onderwijs, accommodatiebeleid, economie, sociale integratie, gezondheidszorg en welzijn.

- **Cultuur, verenigingsleven en evenementen.**

Nederweert heeft een rijke historie. Dit is onder andere te zien in monumenten en cultuurhistorische elementen in het landschap en de kernen. Deze willen we behouden en waar mogelijk versterken. De evenementen en verenigingen steunen we waarbij ons uitgangspunt is dat er draagvlak is en voldoende ruimte voor initiatief.

- **Recreatie**

Recreatie draagt bij aan het welbevinden en de gezondheid van onze inwoners. We zetten niet alleen in op de economische ontwikkeling voor het aantrekken van toeristen maar ook op nieuwe voorzieningen voor onze eigen inwoners. Het gebruik maken van het landschap en (openbaar) groen neemt hierbij een belangrijke plaats in.

Wat spreken we af?

- **Onderwijs**

- Vanuit een verbindende rol stimuleren we betrokken partijen om waar nodig extra te investeren in aanpak schooluitval, voorschoolse educatie en cultuureducatie.
- De aanpak van laaggeletterdheid en taalonderwijs heeft onze aandacht, niet alleen voor jongeren maar ook voor volwassenen en statushouders.

- **Sporten en bewegen.**

- Wij zetten sport en bewegen in als middel ter verbetering van gezondheid en ter bevordering van participatie. Dit geldt voor jong en oud, in georganiseerd verband en individueel.
- We ondersteunen Bengel Beweegt en ondersteunen de herontwikkeling van sportpark de Bengel en Leefbaarheidspark de Uijtwijk

- **Cultuur**

- We hebben aandacht voor historie, monumenten en karakteristieke cultuurhistorische (landschaps)elementen en versterken deze waar mogelijk. Het toestaan van nieuwe functies hoort hierbij.

- **Verenigingsleven en evenementen**

- We stellen een Verklaring Omtrent Gedrag gratis beschikbaar voor vrijwilligers van verenigingen.
- We blijven investeren in laagdrempelige dienstverlening voor onze verenigingen en waar mogelijk bouwen we deze uit.
- We verminderen (onnodige) regels voor organisatie van evenementen.
- We zoeken één oplossing voor de huisvesting van de scouting en waterscouting.
- We versoepelen het vergunningsbeleid voor incidentele aanvragen van evenementen.

- Accommodaties
  - We zetten in op een (financiële) verantwoorde toekomstbestendigheid van de vier gemeenschapshuizen in de gemeente Nederweert. De vorm en locatie hiervan bepalen we aan de hand van wat we ophalen bij huidige en potentiële gebruikers.
  - We wijzigen de commerciële horecabestemming als dit voor het belang van de gemeenschapsfunctie wenselijk is.
  - We moedigen verenigingen aan om zelf het beheer en onderhoud van hun accommodaties te verzorgen. Wij verplichten dit niet.

- Recreatie
  - We onderschrijven de ontwikkeling van Leisure in het kwadrant bij de A2, volgens de afspraken die met de gemeente Weert zijn gemaakt, bij voorkeur met de snelle realisatie van een hotel in Nederweert (zie ook 3.4).
  - We zien bij de Noordervaart kansen voor nieuwe recreatieve ontwikkelingen. Deze pakken we op met de betrokken partijen.
  - We stimuleren nieuwe recreatieve voorzieningen. We denken hierbij aan kleinschalige verblijfsmogelijkheden, het benutten van natuurgebieden voor recreatieve doeleinden, het ontwikkelen van recreatiezones bij kernen en het stimuleren van toeristische bedrijvigheid bijvoorbeeld in vrijkomende agrarische bebouwing.
  - We versoepelen regels voor recreatiebedrijven.
  - We zijn terughoudend in het bieden van mogelijkheden tot kansspelen.

- Openbaar groen/natuur/landschap
  - We stimuleren realisatie van nieuw groen en zetten in op behoud van elementen met hoge landschappelijke waarde en dorpsgezichten. Waar nodig maken we afspraken over het herstel en aanplant. Hiervoor maken we een landschapsplan als onderdeel van Platteland in Ontwikkeling en de Omgevingsvisie.

3.6 Sociaal domein

Ambitie

De afgelopen periode is er veel geïnvesteerd in het sociaal domein. Wij onderschrijven de ingeslagen weg en gaan hiermee door. De komende jaren krijgt de financiële positie van de drie Decentralisaties in de algemene uitkering en het wegwerken van de tekorten in de jeugdzorg onze extra aandacht. We willen arbeidsparticipatie op een hoger niveau brengen door het ontwikkelen van een toekomstvisie voor sociale werkvoorzieningsschap De Risse.

Wat spreken we af?

- Zorg
  - We zetten in op preventie met speciale aandacht voor de jeugdzorg. We zetten in op snellere, kortere en efficiëntere trajecten. We creëren handvaten om onze controlerende taak beter te kunnen uitvoeren. Onze rol is het maken van een verbinding tussen jeugdzorg en onderwijs.
  - We blijven constant alert bij de uitvoering van werkzaamheden voor onze jeugdzorg (bijvoorbeeld Centrum Jeugd en Gezin). Efficiëntie, korte lijnen, het voorkomen van bureaucratische zaken, een goede externe klachtenafhandeling en laagdrempeligheid zijn hierbij het uitgangspunt. Met onze samenwerkingspartners heeft dit blijvende aandacht.
  - We zorgen dat er meer aandacht komt voor jeugdpsychiatrische hulpverlening.
  - We bevorderen het zo lang mogelijk zelfstandig wonen van ouderen door bijzondere woonvormen toe te staan zoals kangoeroe-woningen (zie ook 3.8).
  - We maken afspraken met de woningcorporaties en andere partners over het realiseren van zorgwoningen.
  - We behouden de steunpunten en bouwen deze mogelijk uit met nieuwe taken.
- Armoedebeleid en participatie
  - We zetten in op preventie van armoede, laaggeletterdheid, eenzaamheid en schulden.
  - Voor de mensen die in een of meerdere van deze situaties terecht komen komt een laagdrempelig aanspreekpunt bij de gemeente, zodat mensen verder op weg geholpen kunnen worden.
  - We volgen de ontwikkelingen in andere gemeenten over experimenteren met de bijstand en geven goede voorbeelden een plek in het armoedebeleid van Nederweert.
  - Sociale werkvoorzieningsschap De Risse is een belangrijke organisatie in het sociale domein. Wij voelen ons verantwoordelijk voor 'onze mensen' met een afstand tot de arbeidsmarkt. Wij steunen het onderzoek naar de integrale aanpak in het sociaal domein, waar De Risse onderdeel van uitmaakt. Wij wachten de uitkomsten hiervan af.

3.7 Duurzaamheid en milieu

Ambitie

Het heeft onze prioriteit om een duurzame leefomgeving in te richten, zodat de volgende generaties kunnen leven in een gezond Nederweert. Om dit te bereiken maken wij een duurzaamheidsakkoord met alle betrokken partijen. Daarbij krijgt biodiversiteit extra aandacht en streven we naar één energie neutrale kleine kern in 2022.

Het is onze wens om naar een afval loze en circulaire samenleving te gaan. De komende vier jaar leggen wij hiervoor de basis.

Wat spreken we af?

- We stellen met andere partijen een duurzaamheidsakkoord op voor Nederweert met een concrete duurzaamheidskalender. Hierin komen onder andere het duurzaam maken van concrete gebouwen en het stimuleren van gebruik van subsidies voor duurzaamheidsmaatregelen aan de orde.
- Nederweert is energieneutraal in 2035.
- We ondersteunen het plaatsen van vier windmolens in Ospeldijk. We wachten de resultaten van dit project af voordat we een besluit nemen over meer windmolens in de gemeente Nederweert.
- Maatregelen die we snel kunnen uitvoeren, pakken we met voorrang op zoals laadpalen voor elektrische auto's, verduurzaming van (verenigings)gebouwen en duurzaamheidsbevordering van bedrijven.
- We stimuleren bewustwording in hergebruik van grondstoffen en afval. Dit doen we onder andere door samen te werken met scholen in educatieve projecten.
- Bij een meer gescheiden afvalinzameling letten we op de uitvoerbaarheid daarvan.
- We leggen nieuwe straten en wijken zo veel mogelijk aan zonder gasaansluitingen.
- We stimuleren en faciliteren energiecorporaties.
- We geven de voorkeur aan het plaatsen van zonnepanelen op daken van gebouwen.
- We geven als gemeente het goede voorbeeld.

3.8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening

Ambitie

We streven naar een evenwichtig woningbouwprogramma. In alle kernen is voor alle doelgroepen sprake is van een passend en betaalbaar woningaanbod in koop en (sociale dan wel particuliere) huursector. Op basis van de grote vraag naar woningen en vanwege diverse ambitieuze plannen binnen de kernen, willen we meer bouwen dan nu is toegestaan in de planvoorraad.

Bij inrichting van openbare ruimte zorgen we voor een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving. We stellen de kernwaarden gezondheid, veiligheid en duurzaamheid centraal in het ruimtelijk beleid, zoals de omgevingsvisie.

Wat spreken we af?

- We stimuleren initiatieven van onderop waarmee we inwoners in de gemeente Nederweert behouden.
- We zetten de planvoorraad met voorrang in voor de behoefte van de eigen inwoners.
- We gaan bouwen.
- We maken gebruik van de nieuwe instrumenten van de omgevingswet om gezondheid, veiligheid en duurzaamheid centraal te stellen in het ruimtelijk beleid.
- We betrekken inwoners zoveel mogelijk bij de (her)inrichting van straten en wijken.
- Voor ouders en kinderen die mantelzorg aan elkaar verlenen maken we ruimte voor het bouwen van kangoeroe-woningen (zie 3.6).

4 Financiën

Uitgangspunten voor financieel beleid

- We gaan uit van een gezonde (schuldenvrije) gemeentelijke huishouding. We gaan geen leningen aan.
- De meerjarenbegroting is structureel sluitend.
- We gaan uit van een verantwoord risicomangement met als uitgangspunt dat we van ieder substantieel risico een inschatting maken van de financiële impact en van de kans van optreden. We hanteren een norm voor de ratio van het weerstandsvermogen van minimaal 1,0.
- Wij willen de beschikbare financiële middelen zo optimaal, effectief en efficiënt mogelijk inzetten voor onze maatschappelijke opgaven.
- De Drie Decentralisaties zijn budgettair neutraal opgenomen in de begroting 2018 en verder. Met ingang van 2019 gaat het overgrote deel van de integratie-uitkering op in de algemene uitkering. Tot het moment dat de integratie-uitkering volledig opgaat in de algemene uitkering, dekken we eventuele financiële tegenvallers uit de reserve Drie Decentralisaties.
- Bij investeringen wegen we niet alleen het financieel rendement maar ook het maatschappelijk rendement. Dat betekent dat we onze kernwaarden daarin meewegen.
- Naast een verantwoord uitgavenpatroon bekijken we de mogelijkheden om de gemeentelijke inkomsten te verhogen, bijvoorbeeld door middel van de toeristenbelasting.
- We verhogen de OZB alleen met de jaarlijkse indexering (inflatiecorrectie). Dit moet geen sluitpost van de begroting zijn.
- Met betrekking tot de hondenbelasting gaan we uit van het principe 'de vervuiler betaalt'. We brengen alleen de werkelijke kosten in rekening.

Financiële doorrekening coalitie-akkoord 2018-2022

De wensen en voornemens uit dit programma zijn doorgerekend aan de hand van het meerjarenperspectief zoals dit is opgenomen in de 'Kadernota 2019-2023. Ruimte voor elkaar'. Uit bijgevoegde tabel blijkt dat er voldoende financiële ruimte is om de concrete afspraken in het coalitieprogramma uit te voeren. De meicirculaire is hierin nog niet verwerkt, omdat er nog te veel onduidelijkheid is wat de netto-uitkomst hiervan zal zijn. De verwachting is dat de meicirculaire hier geen negatieve gevolgen voor heeft.

Uitvoering van beleid zoals het mobiliteitsplan, landschapsbeleidsplan, duurzaamheidsakkoord en intrekingsbeleid is niet in de berekening mee genomen. De kosten hiervan zijn afhankelijk van nog te maken keuzes door de gemeenteraad in overleg met de bewoners. Uitgangspunt blijft een gezonde financiële huishouding.

A) Begrotingssaldo	2019	2020	2021	2022
Begroting primair	603.506	892.639	939.734	857.883
Reguliere besluitvorming raad	-24.711	-24.504	-24.240	-27.975
Berap 1-2018	-	-	-	-
Kadernota 2019 tm 2022	-286.416	-364.904	-364.037	-364.037
Begroting 2019 voorbereiding	-20.896	-30.084	-29.830	-29.183
<i>Begrotingssaldo huidig</i>	<i>271.483</i>	<i>473.147</i>	<i>521.627</i>	<i>436.688</i>
B) Ruimte rijksmaatregelen	2019	2020	2021	2022
Ruimte rijksmaatregelen primair	397.461	397.461	397.461	397.461
Mutaties	-	-	-	-
<i>Ruimte rijksmaatregelen huidig</i>	<i>397.461</i>	<i>397.461</i>	<i>397.461</i>	<i>397.461</i>
Financieel meerjarenperspectief	2019	2020	2021	2022
<i>A) Begrotingssaldo</i>	<i>271.483</i>	<i>473.147</i>	<i>521.627</i>	<i>436.688</i>
<i>B) Ruimte rijksmaatregelen</i>	<i>397.461</i>	<i>397.461</i>	<i>397.461</i>	<i>397.461</i>
Financieel meerjarenperspectief huidig	668.944	870.608	919.088	834.149
Coalitieprogramma 2018 - 2022	2019	2020	2021	2022
Live-uitzendingen raadsvergaderingen	-23.000	-13.000	-13.000	-13.000
Duurzaamheidsbeleid (1 FTE)	-78.000	-78.000	-78.000	-78.000
Afschaffen/verminderen hondenbelasting	-87.000	-87.000	-87.000	-87.000
Uitbreiding formatie wethouders (incl pensioen)	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
Extra formatie toezicht en handhaving (0,5 FTE)	-28.000	-28.000	-28.000	-28.000
Onafhankelijke klachtenafhandeling (0,5 FTE)	-39.000	-39.000	-39.000	-39.000
de Bengel Beweegt/Uijtwijck	PM	PM	PM	PM
<i>Totaal coalitieprogramma</i>	<i>-285.000</i>	<i>-275.000</i>	<i>-275.000</i>	<i>-275.000</i>
Financieel meerjarenperspectief	383.944	595.608	644.088	559.149